

Kvôli tebe som sa vzdala skoro celého sveta. Slnka, hviezd, oceánu, stromov, všetkého.

JANDY
NELSON

DÁM TI AJ SLNKO

Autorka rovnakého kalibru ako John Green,
Gayle Forman a Rainbow Rowell!

Povedali o knihe
Dám ti aj slnko:

(zdroj: blogspot.sk, goodreads.com)

Ako to povedať tak pekne po slovensky...

*Jop, už viem: John Green, Jandy Nelson ti vytrela zrak!
Ak ste ma nepochopili, bolo to lepšie ako knihy Johna Greena. :D*

AndRea

*Už veľmi dávno som nečítala knihu, z ktorej priam kričal život.
Nehovoriac o tom, čo všetko si z nej človek vezme. Pri čom všetkom si
povie: Preboha, presne tak to je!*

Simona

Fenomenálne!

Lucia

*Očakávala som trpko-sladký tragikomický príbeh jednej zlomenej
rodiny. A namiesto toho som našla niečo, čo by som neváhala ponúknuť
mame, 16-ročnej sesternici a 19-ročnému bratrancovi, kamarátke
závislej od Johna Greena aj tej druhej, ktorá celý život neprečítala nič
iné okrem Harryho Pottera (a ešte aj nad ním ohrnula nos).*

Judita

*Predtým, než ma Jandy pri poslednej kapitole tresla knihou po tvári
a zakričala: „Ďakujem za pozornosť.“ (samozrejme, obrazne
povedané), som si myslela, že som už zažila niečo, čomu sa povie
knížná dokonalosť. A teraz sa radím presne do tejto skupiny ľudí,
ktorí nehovoria o ničom inom len o #NoeaJude.*

Martina

Knihy,
ktoré by sa ti mohli páčiť:

TABITHA SUZUMA
Zakázaná láska

JOHN GREEN
Kam zmizla Aljaška

FRANCISCO X. STORK
Marcelo objavuje skutočný svet

STEPHEN CHBOSKY
Charlieho malé tajomstvá

*Literárna predloha úspešného filmu The Perks of Being
a Wallflower v hlavných úlohách s Emmou Watson,
Loganom Lermanom a Ezrom Millerom.*

Slnka, hviezd, oceánu, stromov, všetkého. Kvôli tebe som sa vzdala skoro celého sveta.

JANDY
NELSON

DÁM TI AJ
SLNKO

slovar

I'LL GIVE YOU THE SUN by Jandy Nelson

Copyright © 2014 by Jandy Nelson

Originally published by Dial Books For Young Readers, USA

Used with the permission of Pippin Properties, Inc. through Rights People, London

Inside illustrations © 2015 Walker Books Ltd.

From I'LL GIVE YOU THE SUN by Jandy Nelson

Reproduced by permission of Walker Books Ltd, London SE11 5HJ

www.walker.co.uk

Translation © Alena Redlingerová 2015

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2015

ISBN 978-80-556-1401-4

Všetky práva vyhradené.

Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu *Jandy Nelson – I'll Give You The Sun*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve DIAL BOOKS, New York 2014,
preložila Alena Redlingerová.

Verše Elizabeth Barrettovej-Browningovej preložila Jana Kantorová-Báliková.
(*Portugalské sonety*, vydal Tatran, Bratislava 1978).

Zodpovedná redaktorka Martina Korbová

Editor Erik Fazekaš

Návrh obálky Beáta Tóthová

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava v roku 2015.

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač KASICO, a. s., Bratislava

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovar.sk

Venujem ockovi a Carol

*„Vzdialené od našich predstáv o tom, čo je správne a čo nesprávne,
je jedno miesto. Tam ťa stretnem.“*

RÚMÍ

*„Ničím si nie som istý okrem posvätnosti toho, čo cítime srdcom,
a pravdivosti fantázie.“*

JOHN KEATS

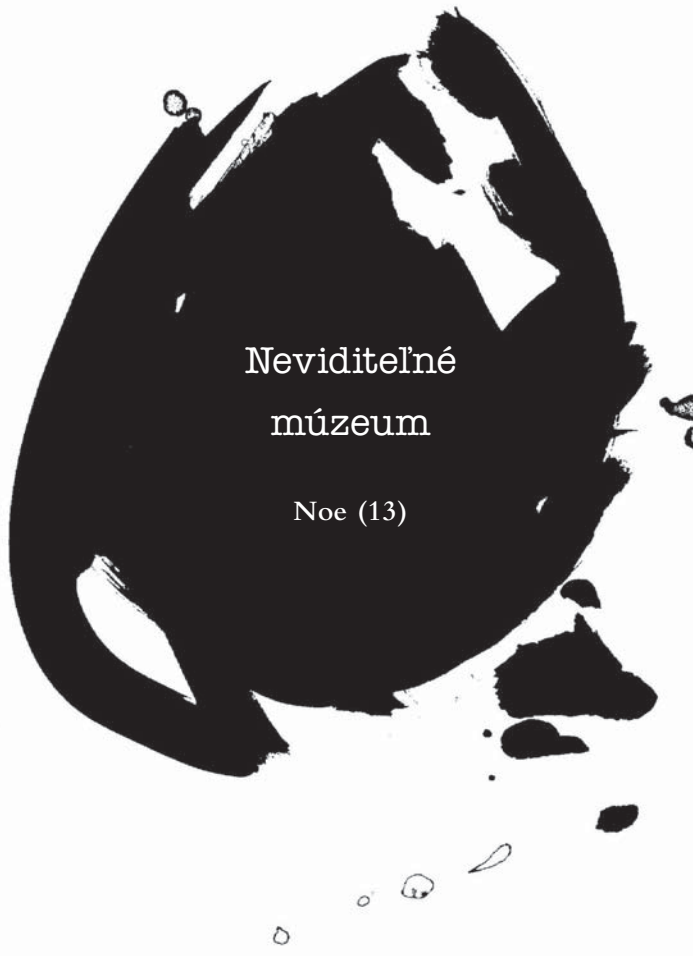
„Kde je veľká láska, tam sú aj zázraky.“

WILLA CATHEROVÁ

*„Na to, aby človek dospel a stal sa tým, kým je v skutočnosti,
treba odvahy.“*

E. E. CUMMINGS

Neviditeľné
múzeum

Noe (13)

Takto sa všetko začína.

Zephyrom a Fryom – korunovanými sociopatmi z našej štvrte –, čo ma prenasledujú ako torpéda, rútim sa cez les, až sa mi pod nohami trasie zem, chytá ma panika.

„Je po tebe, sráč!“ kričí Fry.

To už sa na mňa vrhá Zephyr, vykrúti mi za chrbát najprv jednu, potom obidve ruky, Fry mi zatiaľ skonfiškuje skicár. Hodím sa dopredu, ale som bezruký, bezmocný. Zvíjiam sa, pokúšam sa vykrútiť zo Zephyrovho zovretia. Nedá sa. Žmurkám, aby sa premenili na mole. Nič. Sú to stále oni: päťmetrovi prváci zo strednej, totálni riťohlavi, čo len tak pre zábavu zhadzujú z útesu živých trinástročných ľudí, ako som ja.

Zephyr stojí za mnou, drží ma pod krkom, tlačí sa mi hruďou na chrbát. Obidvaja sa kúpeme vo vlastnom pote. Fry listuje v mojom skicári. „Čo si kreslil, Bublina?“ Predstavím si, že ho prešiel nákladiak. Ukáže list so skicami. „Zeph, pozri sa sem, samí holí chlapi.“

Cítim, ako mi v žilách tuhne krv.

„To nie sú chlapi. To je *Dávid*,“ vyhrknem a modlím sa, aby to neznelo ako myšacie pišťanie, modlím sa, aby neobrátil list a nepozrel si ďalšie kresby, čo som dnes naskicoval, kým som ich špehoval, kreslil som *ich*, ako vychádzajú z vody so surfmi pod pazuchou, bez neoprénov, úplne nahí, lesklí a, ehm, držia sa za ruky. No dobre, možno som trochu popustil uzdu fantázii. Teraz si budú myslieť... Zabijú ma, zabijú. Svet začína robiť saltá. Vypá-

lim na Frya slová: „Nevieš? Michelangelo. Počul si o ňom niekedy?“ Nebudem sa správať ako ja. *Správaj sa drsne a budeš drsný*, vtĺkal mi do hlavy oco, opakoval to stále dookola – akoby som bol nejaký polámaný dáždnik.

„Jasné, že počul,“ vyjde Fryovi z veľkých odutých úst, čo zapadajú do jeho veľkej odutej tváre pod najmohutnejším čelom na svete, takže nie je ťažké pomýliť si ho s hrochom. Vytrhne list zo skicára. „Počul som, že bol *gej*.“

Naozaj *bol* – mama o tom napísala celú knihu. Niežeby to Fry vedel, on totiž volá každého *gej*, keď ich nevolá homoš alebo sráč. Mňa volá homoš, sráč a Bublina.

Zephyr sa hrozivo diabolicky zarehoce. Vibrácie smiechu sa prenášajú na mňa.

Fry ukazuje ďalšiu skicu. Zase *Dávid*. Od pása nadol. Detailná štúdia. Stuhnem.

Už sa rehocú obidvaja. Ozýva sa to v celom lese. Aj vtáky sa smejú.

Znova sa pokúšam vykrútiť zo Zephyrovho zovretia, chcem vytrhnúť Fryovi skicár, ale Zephyr ma drží ešte pevnejšie. Zephyr je úplný Thor. Jednou rukou ma škrtí, druhú má položenú krížom cez môj trup ako bezpečnostný pás. Je do pol pása nahý, práve prišiel z pláže, cez tričko cítim jeho teplo. Vôňa kokosového opalovacieho mlieka mi stúpa do nosa, do hlavy – aj prenikavý pach mora, akoby si ho niesol na chrbte... Zephyr ťahajúci za sebou odliv ako vlečku... To je dobré, to je *ono* (*Chlapec, ktorý odišiel s morom, portrét*) – teraz nie, Noe, naozaj nie je vhodný čas maľovať v duchu toho ritohlava. Rýchlo sa preberám, zacítim na perách soľ, pripomínam si, že čoskoro zomriem...

Na krk a na chrbát mi kvapká voda zo Zephyrových dlhých mokrých vlasov, zaplietli sa mu do nich riasy. Všímam si, že dýchame v rovnakom rytme, zhlboka, mocne. Snažím sa ten rytmus narušiť. Rád by som sa vzoprel zákonu gravitácie a vzniesol sa.

Nemôžem ani jedno. Nemôžem nič. Vietor odnáša z Fryových rúk útržky mojich kresieb – väčšina sú rodinné portréty – a trhá ich na kúsky, jednu za druhou. Práve trhá tú, na ktorej je Jude a ja – už som preč.

Dívam sa, ako ma odfukuje vietor.

Dívam sa, ako sa blíži ku kresbám, čo ma budú stáť život.

V spánkoch mi pulzuje krv.

A potom Zephyr povie: „Netrhaj ich, Fry. Jeho sestra vraví, že je dobrý.“ Lebo sa mu páči Jude? Teraz sa páči všetkým, lebo vie surfovať lepšie ako ostatní, skáče z útesov a ničoho sa nebojí, dokonca ani veľkých bielych žralokov alebo oca. A ešte kvôli vlasom – keď ich kreslím, vždy miniem všetky žlté pastely. Sú také dlhé, že si každý v severnej Kalifornii musí dávať pozor, aby sa do nich nezaplietol, hlavne malé deti, pudlíky a teraz aj kreťenski surferi.

A nesmiem zabudnúť na prsia, narástli jej za jedinú noc, prisahám.

Neuveriteľné, Fry poslúchol a odložil skicár.

Z neho sa na mňa pozerá Jude, žiarivá, vševediaca. *Ďakujem*, poviem v duchu. Stále ma zachraňuje, inokedy je mi to trápne, ale teraz nie. Toto bolo šlachetné.

(Dvojčatá: Noe sa pozerá do zrkadla, Jude zo zrkadla, portrét, autoportrét)

„Vieš, čo s tebou urobíme, však?“ zachripí mi do ucha Zephyr, už je zase nastavený na pravidelný vražedný režim. Cítim jeho dych, je v ňom priveľa z neho. Cítim ho na sebe, je ho naozaj priveľa.

„Prosím vás, chalani,“ žobroním.

„Prosím vás, chalani,“ opakuje Fry pisklavým dievčenským hlasom.

Obracia sa mi žalúdok. Druhé najvyššie položené miesto na kopci, z ktorého ma chcú zhodiť, sa nevolá Diablov zráz iba

náhodou. Pod ním sú skaly s ostrými hranami a pekelný vír, ktorý unáša kosti mŕtvych do podsvetia.

Znova sa skúšam vyvliecť Zephyrovi. A znova.

„Chyť ho za nohy, Fry!“

Trojtonový hroch Fry sa mi hodí na členky. Nie, to sa nestane! Nestane! Nenávidím vodu, určite sa utopím a prúd ma odnesie až do Ázie. Potrebujem hlavu, podľa možnosti celú. Ak sa roztriešti o kamene, bude to ako zbúrať tajné múzeum, predtým než niekto vošiel, aby sa pozrel, čo je vnútri.

A tak rastiem. Rastiem a rastiem, až do oblakov. Narátam do troch a začnem sa správať ako *besný*, v duchu ďakujem ocovi za všetky tie zápasy, do ktorých ma nútil na verande, zápasy na život a na smrť, keď on smel použiť len jednu ruku a ja všetko, a aj tak ma zakaždým dostal na lopatky, lebo má desať metrov a vyrobili ho zo súčiastok na nákladniak.

Lenže ja som jeho syn, jeho *gargantuovský* syn. Divý, neporažiteľný Goliáš, tajfún v ľudskej koži, zviňam sa, mlátim okolo seba a snažím sa vykrútiť, a oni ma vždy zložia na zem a trúsia poznámky ako „šibnutá mater“. Zdá sa mi, že v Zephyrovom hlase počujem náznak rešpektu, keď povie: „Nemôžem ho chytiť, je ako úhor, doriti,“ a to ma núti biť sa ešte tvrdšie – milujem úhory, sú *elektrické* – a predstavujem si, že som elektrický drôt pod vlastným napätím, a kým sa zaháňam raz na jednu stranu, raz na druhú, cítim, ako sa ich klzké teplé telá ovíjajú okolo môjho a zas a zas ma zrážajú na lopatky, ale ja sa im zakaždým vyšmyknem. Ruky a nohy máme poprepletané, teraz ma Zephyrova hlava tlačí nadol a Fry za mnou ako keby mal stovky rúk, sú to len samé pohyby a zmätok, som stratený, stratený, stratený, keď zrazu zacítim... keď si uvedomím, že mi stojí ako nikdy predtým a vrážam ho rovno Zephyrovi do brucha. Pochyť ma hrôza. Rýchlo si predstavím najotrasnejší mačetrový masaker – najúčinnjší prostriedok proti erekcii –, ale už je neskoro. Zephyr znehybnie, potom sa zdvihne. „Čo to...“

Fry sa prevalí na kolená. „Čo sa stalo?“ zasyčí.

Rýchlo sa prevrátim, skrčím kolená pod bradu. Nemôžem vstať, aby nebolo vidno vyduté nohavice, robím, čo môžem, aby som sa nerozreval. Do celého tela mi preniká odpor-
ný pocit, o chvíľu vydýchnem naposledy. Aj keby ma nezabili
hneď, do večera budú všetci na kopci vedieť, čo sa práve stalo. To
už môžem rovno prehltnúť zapálený šúľok dynamitu a hodiť sa
z Diablovho zrúzu sám. Toto je horšie, oveľa horšie ako to, že vi-
deli nejaké hlúpe kresby.

(Pohreb v lese, autoportrét)

Lenže Zephyr nič nehovorí, stojí tam a vyzerá ako Viking,
ibaže je nejaký čudný a nemý. Prečo?

Zneškodnil som ho silou vôle?

Nie. Ukáže na oceán a povie: „Kašleme na to. Berieme dosky
a padáme.“

Zaplaví ma úľava. Je možné, že si to nevšimol? Nie, nie je –
veď mi stvrdol ako štolverk a on hneď odskočil, bol z toho úplne
hotový. A ešte stále je. Prečo ma teda nezasypáva urážkami ako
sráč, homoš a Bublina? Je to preto, lebo sa mu páči Jude?

Fry si zatuká na čelo. „Niekomu tu vážne šibe, človeče.“ Po-
tom osloví mňa: „Keď to budeš čakať najmenej, Bublina.“ Ru-
kou ako lopata naznačí voľný pád z Diablovho zrúzu.

Je po všetkom. Vracajú sa na pláž.

Skôr ako si to tí neandertálci rozmyslia, chytím skicár, strčím
si ho pod pazuchu a utekám cez les ako niekto, komu sa nechve-
je srdce, nemá slzy v očiach a necíti sa ako znovuzrodený. Ani
raz sa neobzriem.

Keď je čistý vzduch, pridám, som totiž ako gepard, čo vie
za tri sekundy zrýchliť z nuly na stodvadsať kilometrov za hodi-
nu. Som štvrtý najrýchlejší siedmak na škole. Viem rozzipsovať
vzduch a stratiť sa v ňom, presne to teraz robím, chcem sa dostať
čo najďalej od nich a od toho, čo sa stalo. Ešte šťastie, že nie som

podenka. Samce podenky totiž majú dva pohlavné údy. Pre ten môj už aj tak trávim pol života pod sprchou a myslím na veci, na ktoré nemôžem prestať myslieť, nech sa akokoľvek snažím, lebo na ne nemyslím rád. Naozaj rád.

Preskakujem kamene v potoku, až kým nenájdem jaskyňu, odkiaľ môžem ďalších sto rokov pozorovať slnko plávajúce vo vode. Mal by existovať klaksón, gong alebo niečo podobné, ktorým by bolo možné zobudiť Boha. Chcem mu niečo povedať. Vlastne sú to len dve slová: ČO, DORITI?

Keďže sa ako vždy nedočkám odpovede, vytiahnem zo zadného vrecka uhle. Nejako prežili tú bitku. Sadnem si a otvorím skicár. Začerním celú prázdnu stranu, potom ďalšiu a ďalšiu a ďalšiu. Tlačím príliš silno, takže lámem jeden uhoľ za druhým, každý úlomok využijem až do konca, vyzerá to, akoby čierna vychádzala z môjho prsta, zo mňa rovno na papier. Postupne začerním všetky listy skicára. Trvá to hodiny.

(Chlapec v tme, séria)

* * *

Na druhý deň mama pri večeri vyhlási, že popoludní sa s ňou v aute viezla babka Sweetwinová a posielala odkaz Jude a mne.

Až na to, že babka je mŕtva.

„Konečne!“ zajasá Jude a zvalí sa na operadlo. „Sľúbila mi to!“

Babka jej sľúbila tesne predtým, ako pred tromi mesiacmi zomrela, že hneď príbehne, ak ju bude niekedy potrebovať. Jude bola jej miláčik.

Mama sa usmeje na Jude a položí ruky na stôl. Aj ja položím ruky na stôl, no potom si uvedomím, že sa opičím po mame, a strčím ich pod stôl. Mama je nákazlivá.

Niektorí ľudia jednoducho nie sú z tohto sveta a mama je jedna z nich. Dôkazový materiál zhromažďujem už roky. Viac na túto tému neskôr.

Ale teraz: Mama žiari, priam svetielkuje, keď nám rozpráva, ako auto najskôr zaplnila vôňa babkinho parfumu. „Pamätáte sa, ako najprv vošla do izby vôňa, až potom ona?“ Mama sa dramaticky nadýchne, akoby babkina ťažká kvetinová vôňa zaplnila kuchyňu. Aj ja sa dramaticky nadýchnem. Jude tiež. V Kalifornii v Spojených štátoch na planéte Zem sa všetci dramaticky nadychujú.

Okrem oca. Ten si odkašle.

Na také reči zásadne nezaberá. Lebo je artičoka. Dokonca aj podľa vlastnej matky, babky Sweetwinovovej, ktorá nikdy nechápala, ako mohla porodiť a vychovať takú bodliakovú hlavu. Ani ja to nechápem.

Artičoka, čo študuje *parazity* – bez komentára.

Pozerám sa na oca, má vymakané svaly, je opálený ako člen pobrežnej hliadky, zuby mu svietia aj potme, celý svieti aj potme, ale nie je mi do smiechu – čo by sa stalo, keby vedel?

Zephyr zatiaľ ani necekol. Asi neviete, pretože som pravdepodobne jediný na svete, kto to vie, že najväčší penis na svete má vráskavec ozrutný, druh veľryby. Meria dvestoštyridsať centimetrov. DVA METRE ŠTYRIDSATĽ CENTIMETROV! Aj ja som si tak pripadal po tom, čo sa stalo včera.

(*Betónový penis, autoportrét*)

Hej.

Ale niekedy sa mi zdá, že oco niečo tuší. Niekedy sa mi zdá, že aj hriankovač niečo tuší.

Jude ma kopne pod stolom, aby som prestal hypnotizovať solničku. Ani som si neuvedomil, že na ňu zízam. Kývne na mamu, ktorá má zatvorené oči a ruky prekrížené na srdci. Potom na oca, díva sa na mamu, akoby sa jej obočie presťahovalo na bradu. Vyvalíme na seba oči. Zahryznem si do líca, aby som sa nesmial. Jude tiež – máme totiž spoločný vypínač smiechu. Pod stolom sa pretláčame chodidlami.

(Mama komunikuje s mŕtvymi pri večeri, rodinný portrét)

„Tak čo?“ spýta sa Jude. „Ten odkaz.“

Mama otvorí oči, žmurkne na nás, zase ich zatvorí a hlasom média pri seanse povie: „Nadýchla som sa kvetinovej vône a zrazu sa všetko začalo chvieť...“ Máva rukami ako šatkami, užíva si to. Preto každý rok dostáva cenu pre najlepšieho profesora – každý s ňou chce hrať v jej filme. Netrpezlivo čakáme na ďalšie slová, na odkaz zhora, lenže vtedy sa do toho vloží oco a totálne všetko zabije.

Oco nikdy nebol najlepší profesor roka. Ani raz. Bez komentára.

„Deti by mali vedieť, že to myslíš metaforicky, miláčik,“ povie a vystrie sa, až hlavou prerazí strop. Na väčšine mojich kresieb je taký veľký, že sa mi nezmesť na papier, preto vynechávam hlavu.

Mama zagúľa očami, už sa nezabáva. „Ibaže ja to nemyslím metaforicky, Benjamin.“ Boli časy, keď oco vedel mame rozžiarit oči, teraz ju núti škrípať zubami. Neviem prečo. „Chcem povedať,“ precedí, „že nenapodobiteľná nebohá babka Sweetwinová bola v aute, sedela vedľa mňa, videla som ju celkom jasne.“ Usmeje sa na Jude. „A bola vyobliekaná vo svojich rozviatych šatách, vyzerala nádherne.“

„Áno? V ktorých? V tých modrých?“ spýta sa Jude a mňa pritom zabolí pri srdci.

„Nie, mala tie s drobnými oranžovými kvietkami.“

„Pochopiteľne,“ povie Jude. „Dokonalé oblečenie pre ducha. Rozprávali sme sa o tom, čo bude nosiť na onom svete.“ Mama si vymýšľa, vravím si, lebo Jude stále smúti za babkou. Skoro sa nepohla od jej postele, keď sa blížil koniec. V to ráno ich mama našla, ako sa držia za ruky, jedna spala, druhá bola mŕtva. Mne to pripadalo dosť strašidelné, ale nechal som si to pre seba. „No tak...“ Jude zdvihne obočie. „Čo nám odkázala?“

„Viete, čo by sa mi páčilo?“ zafučí oco, znova sa nanúti do rozhovoru a my sa nikdy nedozvieme, aký odkaz nám posla-
la babka. „Páčilo by sa mi, keby sme vyhlásili definitívny ko-
niec nadvlády nezmyslov.“ Už zase. Tá nadvláda, o ktorej hovo-
rí, sa začala, keď sa k nám nastahovala babka. Oco, „muž vedy“,
nám pri každej príležitosti vtákal do hlavy, že nemáme brať slová
jeho matky vážne. Babka povedala, aby sme toho tíka nepočú-
vali.

Potom vytiahla svoju „bibliu“ – obrovskú knihu viazanú
v koži plnú všelijakých strelených nápadov (rozumej: chobotín)
– a začala kázať evanjeliá. Väčšinou ju počúvala iba Jude.

Oco zdvihne z taniera trojuholník pizze. Syr preteká ponad
okraje. Pozrie sa na mňa. „Čo ty na to, Noe? Kto je rád, že už
nemusíme jesť babkine žbrndy s bylinkami pre šťastie?“

Mlčím. Ani ma nehne. Aby ste rozumeli, *milujem* pizzu. Že-
lám si, aby som jedol pizzu, aj keď ju práve jem, ale s ocom
nebudem súhlasiť, ani keby sa premenil na Michelangela. Veľmi
spolu nevychádzame a on na to často zabúda. Ja nikdy. Keď po-
čujem, že ma hromovým hlasom volá pozeráť futbal alebo nejaký
film, v ktorom nakoniec všetko vyletí do vzduchu, alebo počúvať
džez, moje telo zrazu zarádí spiatočku, otvorím okno svojej izby,
vyskočím von a odchádzam do lesa.

Občas, keď nikto nie je doma, idem do jeho pracovne a po-
lámam mu ceruzky. Každú jednu. Raz mal zvlášť odporné po-
známky o Noemovi-polámanom-dáždniku, potom sa zasmial
a povedal, že keby Jude nebola moje dvojča, prisahal by, že som
prišiel na svet vďaka partenogéze (pozrel som si to: počatie bez
otca), a tak som sa vkradol do garáže, kým všetci spali, a obišiel
som mu auto kľúčom.

Niekedy vidím duše ľudí, ktorých kreslím, a preto viem: ma-
mina duša je obrovská slnečnica, taká veľká, že jej vnútri neostáva
dost miesta pre orgány.

Jude a ja máme spoločnú dušu, musíme sa o ňu deliť: strom s horiacimi listami. A ocova duša je tanier červov.

Jude sa k nemu obráti. „Myslíš, že babka nepočula, ako si práve urazil jej kuchárske umenie?“

„Určite nepočula,“ odpovie oco a zahryzne sa do pizze. Od mastnoty sa mu lesknú ústa.

Jude sa zdvihne od stola. Z hlavy jej visia vlasy ako svetelné cencúle. Zdvihne zrak k stropu a vyhlási: „Vždy mi chutilo, čo si navarila, babka.“

Mama sa natiahne, stisne jej ruku a povie do stropu: „Aj mne, Cassandra.“

Jude sa usmieva zvnútra.

Oco si prstom „strelí“ do hlavy.

Mama sa mračí – zrazu vyzerá ako storočná. „Prijmi záhadu, pán profesor,“ povie. Hovorí to často, ale kedysi to hovorila inak. Vtedy to znelo, akoby ocovi otvárala dvere, a nie akoby mu ich zabuchla pred nosom.

„Ja som sa so záhadou oženil, pani profesorka,“ odpovie ako vždy oco, ibaže predtým sa to viac podobalo na poklonu.

Všetci jeme pizzu. Nie je to bohvieaká zábava. Vzduch zasa raz sčernel od maminých a ocových myšlienok. Počúvam sa, ako prežívam, keď Jude ku mne zase vystrie nohu pod stolom. Odtlačím ju.

„A odkaz od babky?“ preruší napäté ticho a usmeje sa plná nádeje.

Oco na ňu hľadí a v očiach má nežný výraz. Jude je jeho miláčik. Mama nemá miláčika, čo znamená, že to miesto je voľné, treba ho obsadiť.

„Ako som povedala...“ Tentoraz to mama vysloví normálnym hlasom, hlbokým a zastretým, ako keď sa vám prihovára jaskyňa. „... popoludní som prechádzala okolo strednej umeleckej školy CSA, keď sa vedľa mňa v aute zjavila babka a vyhlásila, že

to je škola ako stvorená pre vás dvoch.“ Pokrúti hlavou, ožije, už zase vyzerá na svoj vek. „A mala pravdu. Nechápem, prečo mi to nenapadlo skôr. Stále musím myslieť na Picassov výrok: ‚Každé dieťa je umelec. Problém je zostať ním, keď vyrastie.‘“ Na tvári má strelený výraz, taký máva v galérii, ako keby sa chystala ukradnúť obraz. „Ale toto, deti moje, je životná príležitosť. Ak nechcete mať obmedzeného ducha ako...“ Nedopovie, prstami si prečeše vlasy – čierne a strapaté ako moje – a obráti sa k ocovi. „Naozaj si to pre nich želám, Benjamin. Viem, bude to drahé, ale...“

„To je všetko?“ skočí jej do reči Jude. „Všetko, čo babka povedala? To má byť odkaz zo *záhrobia*? O nejakej *škole*?“ Vyzerá, že sa rozplače.

Ja nie. Umelecká škola? O takom niečom sa mi ani nesnívalo, netušil som, že nemusím ísť na Rooseveltovu čiže Somársku strednú ako ostatní. Som si istý, že sa mi práve rozžiarila aj krv v žilách.

(V hrudi sa mi rozletelo okno, autoportrét)

